

Стан охорони праці в Україні: зростання професійних захворювань

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У даній роботі розглянуто стан охорони праці в Україні та перспективи його покращення.

Ключові слова: охорона праці, праця, виробництво, травми, виробничі травми.

Abstract

This paper examines the state of health protection in Ukraine and the prospects for its improvement.

Keywords: labor protection, labor, production, injuries, occupational injuries.

Вступ

За умови економічної, екологічної та демографічної кризи в Україні, подій на Сході України, склалася надзвичайна ситуація з безпекою та умовами праці на більшості підприємств, особливо середнього і малого бізнесу. Таку оцінку Федерація профспілок України оприлюднила у другій національній профспілковій доповіді Президенту України, у проекті Стратегії поліпшення стану охорони праці в Україні, Концепції Загальнодержавної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 роки.

За останні роки кількість працюючих в умовах, що не відповідають установленим нормам з охорони праці, зросла з 15 до 30 відсотків від загальної чисельності працівників і складає майже 3 млн. людей. За даними Держсанепідемнагляду – більше 70 відсотків підприємств України не відповідають вимогам санітарних правил щодо функціонування на них систем опалення, вентиляції, освітлення та роботи санітарно-побутових приміщень. У шкідливих та небезпечних умовах на сьогоднішній день працює майже кожен третій робітник.

Перспективи покращення умов праці

Планування поліпшення санітарно-побутових умов праці означає передусім покращення умов праці на робочих місцях: забезпечення оптимальної температури й освітлення, зменшення чи усунення джерел підвищеної запыленості, вологості, загазованості повітря, шуму й вібрації, створення безпечних умов праці, забезпечення працівників відповідним спецвзуттям, спецодягом та іншими засобами індивідуального захисту. Більшість цих заходів здійснюють, виконуючи плани впровадження досягнень науки, техніки, передового досвіду, удосконалення організації праці та планів капітальних вкладень.

Зокрема, наприклад, поліпшення умов праці трактористів-машиністів, водіїв автомобілів пов'язане з придбанням технічних засобів, що відповідають сучасним вимогам обладнання робочих місць, створення в ремонтних майстернях, гаражах, на машинних дворах необхідних умов для технічного обслуговування й ремонту машин, механізмів, відповідного водопостачання, освітлення, опалення, підтримання необхідного температурного режиму в ремонтних майстернях, гаражах, а також створення відповідних побутових приміщень: їдалень, душових, гардеробних, кімнат відпочинку тощо.

Запобігання виробничому травматизму, зниження захворюваності та поліпшення медичного обслуговування – важливі заходи з охорони здоров'я працівників підприємства. Детальні плани щодо забезпечення безпечної роботи в господарстві розробляє інженер з техніки безпеки чи інший працівник, що відповідає за цю ділянку роботи. При цьому визначають обов'язки посадових осіб, відповідальних за охорону праці, систему навчання кадрів безпечним методам праці, порядок

пропагування питань охорони праці, стимулювання за кращі досягнення і відповідальності за порушення техніки безпеки.

На підприємствах, що функціонують в умовах радіоактивного забруднення, основні заходи щодо поліпшення умов праці та охорони здоров'я мають бути спрямовані на зменшення сумісної дії радіації та інших шкідливих факторів. У першу чергу це стосується повної інформованості працівників щодо радіоактивної ситуації на робочому місці, дотримання необхідних санітарно-гігієнічних вимог, організаційно-технічних заходів, спрямованих на зменшення дії шкідливих виробничих факторів на робочих місцях, навчання персоналу безпечним методам роботи, лікувально-профілактичних заходів.

Оперативне відеоспостереження робочих місць з високим ступенем професійних ризиків (робочих місць, на яких нещасні випадки періодично повторюються) необхідно для вчасного попередження випадків виробничого травматизму та зниження коефіцієнту його тяжкості за рахунок зменшення такого прояву «людського фактору», як невиконання або неналежне виконання вимог інструкцій з охорони праці. Оператор системи відеоспостереження (співробітник служби охорони праці) в он-лайн режимі слідкує за ходом небезпечного виробничого процесу і при невідповідності (помилковості) дій працівника вимогам посадової інструкції з охорони праці (ОП) подає попереджувальний сигнал на робоче місце та оперативному черговому служби охорони праці підприємства. Черговий повинен відсторонити працівника від виконання робіт, скласти протокол та попередити чи накласти відповідний штраф.

Зважаючи на те, що згідно статистичних даних, саме невиконання вимог інструкцій є основною причиною виникнення нещасних випадків, впровадження такого заходу повинно стати дієвим стимулюючим фактором на шляху підвищення рівня культури і безпеки праці на підприємствах промислового комплексу України.

Висновок

Отже, для виконання всіх завдань охорони праці в Україні насамперед потрібно виділити кошти, які будуть надавати можливість підприємствам оновлювати основне обладнання, а також проводити відповідні інструктажі для робітників з метою запобігання елементарних виробничих травм.

Підприємства мають відповідати всім нормам ОП, а також, в разі нещасних випадків, надавати потерпілим відповідну матеріальну допомогу. Хоч це і несе деякі зміни в чинному законодавстві (жорсткіший контроль за підприємствами), проте зменшить кількість травм на виробництві та збільшить їх продуктивність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1) Стан охорони праці в Україні: економія на безпеці й зростання професійних захворювань [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://pon.org.ua/novyny/4608-stan-oxogoni-praci-v-ukrayini-ekonomiya-na.html>. – Назва з екрану.
- 2) Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.br.com.ua/referats/Bgd/92902.htm>. – Назва з екрану.
- 3) Планування на аграрному підприємстві [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://library.if.ua/book/122/8136.html>. – Назва з екрану.

Ткачик Денис Анатолійович — студент групи 2СІ-14б, факультет комп'ютерних систем та автоматизації, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: denzhvan@gmail.com

Науковий керівник: **Дембіцька Софія Віталіївна** – к.т.н, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Denys A. Tkachyk — Department Computer Systems and Automation, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : denzhvan@gmail.com;

Supervisor: **Sophia V. Dembitska** — Ph.D., Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.